

**Llició de graduació
de la promoció 2013
“Heu complert,
ara ja sou lliures”**

Xavier Serra,

**professor del Departament
de Tecnologies de la Informació
i les Comunicacions**

Barcelona, 30 de novembre del 2013

**Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona**

Benvolgudes graduades i graduats, autoritats acadèmiques, senyores i senyors,

Porto molts anys fent classe, però mai no havia tingut l'oportunitat de fer una lliçó com aquesta i em fa molta il·lusió; agraeixo al rector que me l'hagi donat.

En les meves classes parlo de nombres complexos, de transformades de Fourier, de filtres digitals, de tecnologies d'àudio i música, i poques vegades puc donar lliçons sobre temes igualment importants des del punt de vista acadèmic però que queden fora dels plans docents de les meves assignatures. És una llàstima, i per això vull aprofitar aquesta ocasió per parlar-vos d'un d'aquests temes que no tracto a classe. Espero que us interessi.

La primera temptació era fer-vos un discurs sobre les crisis que patim: l'econòmica, la social, la de valors. Un discurs sobre l'important que és el vostre paper per resoldre aquestes múltiples crisis, sobre la responsabilitat que teniu amb el país i la societat. Però ho he pensat millor i no ho faré, no ho vull fer. No sou vosaltres els responsables d'aquestes crisis i encara menys responsables d'arreglar-les. Tampoc no teniu cap deute amb el país, ni amb la universitat, ni amb la societat, i si els pares m'ho permeten, voldria dir que tampoc els deveu res a ells.

Segurament, la majoria de vosaltres porteu tota la vida fent el que us demanen, fent el que us diuen els pares, fent el que us encarreguen els professors, seguint els consells de la gent gran i dels amics. Probablement és gràcies a aquesta obediència i aquest sentit de la responsabilitat que ara esteu aquí. Us heu graduat a la Universitat Pompeu Fabra; enhorabona!!! Ja ho heu fet, ja heu aconseguit el que ells volien, el que nosaltres volíem. Ja teniu una titulació universitària; heu complert. Però ara ja n'hi ha prou de fer el que us demanen; ha arribat el vostre moment, ara ja sou lliures.

Abans d'intentar donar-vos alguns consells sobre què podeu fer a partir d'ara, sobre com heu de gestionar aquesta nova llibertat que us heu guanyat, deixeu-me parlar una mica del que jo vaig fer quan tenia la vostra edat i estava en una situació semblant. Si us plau, no ho considereu un exemple a seguir, és sols una història més d'un professor, que heu de saber interpretar i adaptar a la vostra realitat.

Quan era un estudiant de batxillerat m'agradava estudiar i aprendre, però no m'interessava tot el que m'ensenyaven. Per a moltes assignatures estudiava just per aprovar. M'agradava la música, la biologia, l'enginyeria, i sobretot m'agradaven els temes relacionats amb les tecnologies del so i de la música. Però no vaig trobar cap titulació universitària adequada per al que jo volia aprendre. En aquella època hi havia moltes menys titulacions que ara. De totes maneres vaig complir, vaig fer una carrera, Biologia. No vull entrar en el perquè vaig decidir-me per Biologia, seria llarg d'explicar i no és rellevant per al que us vull dir. L'important és que ho vaig fer, i que sense treure unes notes massa bones em vaig graduar en Biologia, tal com s'esperava de mi.

Durant el darrer curs de la carrera em vaig dedicar a buscar un lloc on realment poder aprendre sobre informàtica i música; no tenia cap referent, no coneixia ningú que s'hi dediqués. A Espanya no hi havia cap centre i vaig descobrir que les poques universitats on es podien estudiar aquests temes estaven als Estats Units. Estic parlant de fa més de trenta anys, quan encara no hi havia ni Internet, ni correus electrònics, ni mòbils; tot ho vaig fer per carta. Però em vaig espavilar i me'n vaig sortir. Vaig escriure a 150 universitats demanant informació i vaig poder identificar unes poques universitats on es feia recerca en tecnologia musical. Em varen acceptar per fer un màster a Florida i em varen donar una beca. Ho vaig aconseguir sense tenir bones notes de la carrera i tenint un perfil acadèmic poc convencional.

Vaig marxar de casa dels pares, del país i del context social on havia viscut sempre. Vaig començar una nova vida i uns nous estudis. Aquests sí que em varen entusiasmar i ara sí que vaig treure molt bones notes en totes les assignatures.

Després del màster vaig fer un doctorat a Califòrnia i em vaig especialitzar en les tècniques d'anàlisi i síntesi de sons musicals; el que vaig decidir jo. Sabia que era un camp marginal on em seria difícil trobar feina, però no em va preocupar gens ni mica. La recerca en tecnologia musical es va convertir en una part important de la meva vida, i encara ho continua sent.

M'ha anat força bé, estic content i tan apassionat amb la meva feina com el primer dia. Us puc dir que cada dia des que vaig acabar la carrera m'aixeco al matí amb ganes d'anar a treballar.

Però tornem a la vostra realitat. Ja us heu graduat; enhorabona una altra vegada.

Us podria preguntar quants de vosaltres vàreu escollir lliurement els estudis que heu realitzat i quants de vosaltres voleu treballar en un camp relacionat amb el vostre grau. No ho faré, no vull provocar cap daltabaix en un dia de celebració com aquest. De totes maneres és probable que molts de vosaltres no ho sapigüeu i, a més, per a mi, la resposta no és gens rellevant. Si fos que sí, que voleu seguir en l'àmbit que heu estudiat, fabulós!, i si fos que no, que el que voleu és dedicar-vos a un altre tema, fantàstic!, segur que a la UPF heu après coses que us serviran, i segur que ara esteu en una millor posició que fa quatre anys per decidir el que voleu fer a partir d'ara.

Quanta gent coneixeu que fa una feina que no els agrada? Quants amics vostres sols pensen en els caps de setmana i a fer diners per anar de festa i de vacances? Quants de nosaltres, fins i tot els professors universitaris, treballem perquè és el que toca?

El treball no ha de ser una càrrega, ha de ser un plaer i us ha d'agradar a vosaltres; ni a la família, ni als amics: sols a vosaltres. En la nostra societat el treball està desprestigiats. Hem de reivindicar el plaer del treball, el plaer de realitzar-nos com a persones a través de la feina. Treballar ha de ser bo, i la formació universitària us ha d'ajudar a fer que això sigui possible, almenys per a vosaltres. No vull ser un hipòcrita, està clar que hi ha molta gent al món per a la qual això és impensable; però per a vosaltres, no. Graduades, graduats, crec, vull creure, que tots vosaltres podeu trobar una feina que us agradi, podeu gaudir treballant.

El món és molt gran, el nombre de possibles feines a què us podeu dedicar és pràcticament infinit. De totes maneres no estic d'acord amb la visió optimista i ingènua, típicament americana, amb la qual se'ns diu que podem aconseguir tot el que ens proposem. No crec que sigui així, heu de ser realistes, heu de conèixer les vostres potencialitats i les vostres limitacions, i a partir d'elles explorar, explorar el món.

Us heu passat tota la vida complint, estudiant, fent exàmens, per potser acabar dedicant-vos a una feina que no us omple. Això sí que no ens ho podem permetre. Que us hàgim format per treballar a desgana no ens ho podem permetre; ni la universitat, ni els pares, ni la societat. No s'ho pot permetre ningú, però especialment no us ho podeu permetre vosaltres. Sou massa importants per dedicar la tercera part de la vostra vida, el que és la jornada laboral, a fer una feina amb la qual no us podeu sentir realitzats.

Si realment voleu contribuir a aquesta societat, a aquest país, o a qualsevol altre, heu de treballar en alguna cosa on realment pugueu donar el millor de vosaltres, i això sols ho podreu fer si gaudiu amb la feina. No hi ha feines millors ni pitjors, sols hi ha feines que ens agraden i feines que no ens agraden. Si us plau, no renunciieu a trobar un treball amb què pugueu gaudir.

Sou molt afortunats, heu pogut estudiar a la universitat i heu après molt; però sento dir-vos que no n'hi ha prou, que tot just esteu començant una nova vida i que us caldrà aprendre molt més. Però ara, aquesta nova vida ha de ser la vostra; ni la dels pares, ni la dels professors, ni la dels amics: la vostra. Heu de continuar aprenent i explorar nous camins. Heu de poder equivocar-vos i nosaltres us ho hem de permetre. L'aprenentatge important que us queda no el fareu preparant exàmens i contestant el que sabeu que el professor vol que contesteu. Ara heu d'aprendre fent-vos vosaltres mateixos les preguntes i decidint per vosaltres mateixos quines són les millors respostes, i això no és fàcil.

Pel fet de tenir una titulació universitària en un camp, no vol dir que no pugueu dedicar-vos a un tema completament diferent. La formació universitària no serveix solament per adquirir coneixements d'una especialitat acadèmica; serveix, o ha de servir, per aprendre a aprendre per vosaltres mateixos, per aprendre a decidir, i ara és el moment per demostrar el que realment heu après durant tots aquests anys.

Per acabar, i resumint aquesta lliçó, us vull dir que heu d'estar orgullosos d'haver arribat fins aquí, que ja heu complert el que se us demanava, i que sou lliures per decidir el que voleu fer a partir d'ara. Aproveiteu-ho!

Moltes gràcies per la vostra atenció.

